

Hedvig Charlotta Nordenflycht

Qwinligit Tankespel Af en Herdinna i Norden

Stockholm. Tryckt hos Lars Salvius 1744

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Kungl. biblioteket.

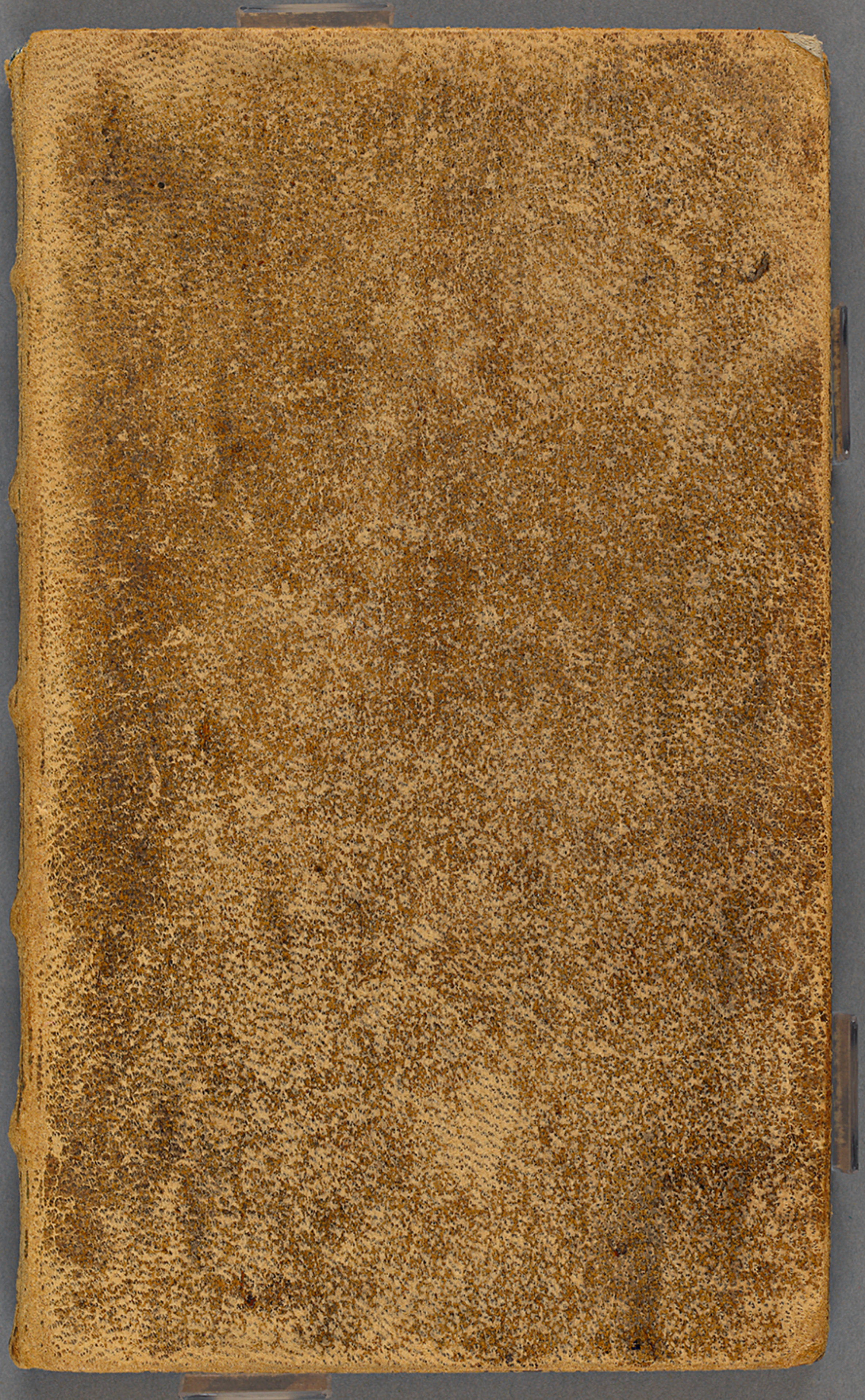
Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Kungl. biblioteket och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/NordenflychtHC/titlar/QwinligitTankespel1744/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb2429022-faksimil>

Kongl. Biblioteket.
STOCKHOLM.

Vitt Sv

1700-1829

Ex. A

Ex. A.

Vol. 156

102 - 11.1

Swinnigitt

Stenochrysis

Herbina i. Norden.

STOCKHOLM

Tryck hos LARS SALER

1744

2. H.

Nº 47

W

LIV - 232.

Nordenflicht, H. C.

Swinsig
Sankspel.

Uf en
Herdinna i Norden.

C. G. T. K. U. N.

STOCKHOLM

Tryckt hos LARS SALVIUS

1744

1744

STOCKHOLM

STOCKHOLM

STOCKHOLM

STOCKHOLM

STOCKHOLM

STOCKHOLM

Högwälborna
Hru Brestwinna
och
Sofmåstarinna
S R S
HEDWIG
WRANGEL.

Så och
Samtelige
Konglige Sof-
Gröfnarna:

Sammar = Gröfen
Den
Högwälborna Gröfen
MARGARETA MAGDAL.
TORSTENSON.

Den

Sögmålborna Gröfen
MARIA SIÖBLAD.

Den

Sögmålborna Gröfen
ULRICA ELEONORA
SPARRE.

Den

Sögmålborna Gröfen
HINRICA JULIANA
de LIEWEN.

Den

Sögmålborna Gröfen
ULRICA STRÖMFELT.

Den

Den

Sögmålborna Gröfen
AGNETA STRÖMFELT.

Den

Sögmålborna Gröfen
ERNESTINA GRISHEIM.

Sudinnor! hågna mig:
Jag är en swag herdinna,
Som

Som önskar vägen finna
Til Sannings rätta stig;
Här mig så många möta
Med både hot och bön,
Och be mig sådant sköta,
Som hörer till vårt kön.

— Ut vishet tilhör oss,
Har jag nu tänkt bewisa;
Men hwad för stål kan spisa
Mot myckenhetens troß!

Om min' bewisnings grunder
Ej skydd af åran får,
Så fastas de snart under,
När afwunds wanen rår.

Men

Men nu blir segren min,
Och sanning måste vinna,
Se'n wisshetens gudinna,
Gaf mig det rådet in,
Att Ert beskydd begära,
Gudinnor i vår Nord,
Som med båd wett och åra
Upsykt vår Swenska jord.

Det är Er egen Sak,
Att dessa blad förswara;
En dygdens frukter rara
Utwisa här sin smak:
Er höga Namn här pråla,
Alltsammans tilhör Er;

Men af Er Nåd en stråla
Jag endast mig utber,
Och framhårdar med djup wördnad

Högwålborna
Eru Brevwinnans

Och
Hofmästarinnans

Samt
Högwålborna Gröfnarnas

Äldraödmjufesta Tjenarinna
HEDWIG CHARL. NORDBENFLYCHT.

Gruentimbers

Blikt /

At

Upöfwa

Deras

Seff.

Utmå lag, du blinda sed,
Som af nedrig afwund ljuder,
Når du Evæ Røn förbiuder,
At Parnassen komma wed.

At du först har fått din fart
Ue en swag och manlig hierna,
Som sit wälde welat wärna,
Är wäl, utan twiswel, flart;

En natur och sundt förnuft
Mot din blindhet altid stridit,
Och bewisar, at den lidit
Mehn af trock och osund lust,

Som, uti sit hjerne = grill,
Uindrar på om gwinor åga
Ädel anda, Himmelsk Låga,
Och af hwad de kommit til?

Denne tok förtjenar ej,
At hans dumma sats beswaras,

U

San

Han må länge nog förwaras,
Som et lifligt Conterfeii.

Utas Karlars stolta mod
Och de många twiflans frokar,
Som de gamla wiskets tokar
Drogo ur sin hjerneslod.

Låt oss ta en riktig grund,
Wår Systeme på sanning bygga;
Singen låt den sanning rygga,
At ju alla ha sit pund.

Nu wäl an, wi qwinnor fått,
Som de wisa männer yrka,
Mindre kraft och mindre styrka
Uti wår Natur och lott;

Detta är det första skäl,
Hwarför qwinnor böra wandra
Mer til wishet, än de andra,
Dem Naturen delat så wäl;

Medan alla Själars Lag,
Är at sig alt mer förbättra,
Och ur mörkets band och fjättra,
Gå til klarhet, Ljus och dag.

Wägen har man ren beredt:
Sjelfwa Manna-hopen dryga,
Till Apollos werkstad flyga,
För at råga sina wett:

Kunskap är den söta spis,
Som förnuftet måste nära:
Sanning är den magten fåra,
Som gör Själen klar och wis.

Detta

Detta ljuset, som man wet,
 Up från tvåanne Eldar rinner:
 Genom läsning man det winner,
 Och af ren förfarenhet.

Den som då wid dessa blås
 Mer och mer sin tankar renar,
 Rågges lågor nått förenar,
 Ger på slutet mörkret trof.

Se då här, I tåcka Kön!
 Huru klart wi saken winna.
 An et skål sku wi påfinna
 Af et klart försök och rön:

Swär en Karl, som eger wett
 Och et rätt begrep om dygder,
 Wet, at Dygd på wett är bygder,
 Och de tvåanne äro Et;

Mån han sig en Hustru tar,
 Som i dumbhet ligger bunden,
 Och hwars dygd på wissnets grunden
 Inga fasta rötter har?

Nej, hur kan en uplyst Själ,
 Blifwa fäst i dumbhets swårta,
 Och hop med et fjälligt hjerta,
 Winna nöjsamhetens wål.

Men Herr Matwett säger dock:
 Kloker kan jag sjelfwer wara,
 Och en Hustru bör ju swara
 För sit Råd, sin Mål och Rock.

Der med tjänar hon sin Man,
 Mer, än med de floka funder.

En i Pallas wisa lunder
Hon ej Hushåll låra kan.

Nej, Herr Matwett, tigen still,
Tag Er fritt en dummer fjålla,
Hon lär wål åt Er hushålla,
Som hon har förståndet til.

Efter Eder sats och smak
Fordras intet wett och låra,
Alt en Hushålls börda båra,
Som är dock så wigtig sak.

Nej, I dömmen icke rått:
Ero mig, at en floker qwinna;
Som kan högre saker hinna,
Winner hushålls wettet litt.

Har hon en upbrukad själ,
Får hon sig snart Hushålls flögder;
Är hon rått til wisshet begder,
Wet hon ock at styrat wål.

Såleds styrker icke jag
Alla ådla Låsarinnor,
Glömma, at de äro Qwinnor,
Och förkasta Kønets Lag.

Nej, de kunna Ståndets plikt
Hårigenom mer fullgöra,
Når de sina tankar föra
I de rätta ämnens wigt,

Som bewisa os så rent,
Alt wi ingalunda lefwa
Dersför blott, at härma Eva,
Fast än wanan det så ment.

Nej,

Nej, betänk, O ädla hop!
 Att Er ärrå först bör hvalfwa,
 Att uphjelpa Eder sjelfwa,
 Ur en nestlig dumhets grop.

J ha'n fått Ert dyra lif
 Ej derför, at det förspilla,
 Och at Edert wett förwilla
 I fåfånga tidsfördrif.

Himlen hafver satt oss hit,
 Liksom til försök och pröfning,
 Hur' i denna Sjåla-öfning
 Wi använda skul' war flit.

Den som nyttjar tiden här,
 Himlens höga affikt märker,
 Och sin själ i wisshet stärker,
 Ej för döden båswa lår.

Gannings strålan är här satt
 Under mycket moln och dimma:
 Den, som söker denna strimma
 Går ock en gång solen fatt;

Men den, som med stoft och mul
 Har sin själ i tiden måttat,
 Och sig efter skuggor rättat,
 Går i mörker mer omfull.

Hur' sku mörka själar då
 Sjelfwa solens klarhet tåla;
 När de ej des minsta stråla
 Skådat här och råfat på?

Derför' blir vårt säkra slut:
 Först war skyldighet upiäcka;

Och, så långt vår krafter räckta,
Föra den til ända ut.

Låt oss därför tänka på,
Hwad vår plikt af oss begärer,
All Naturens ljus och lärer,
Alt vi ej sku stilla stå.

Wägen till all sällhets bygd
I vår egen själ wi bära:
Alt sig sjelfwer känna lära,
Det är fällan til all Dygd.

Satyr emot afwundsjuka Fruentimber.

Og har jag ofta til mit Rönns förhöjning
Mot Karlars Högfärds agg, och bitand'
skrifwit
tadel: sjärl;

Mig har en ädel plikt för Rönets heder drifwit;
Men mot min tanke jag nu illa lönter är:
Min syster tacka mig med afwunds tadel: swärta,
Det har wäl litet rört, men aldrig qwält, mit hjerta.

Alt Himlen ofta gett en floker själ åt qwinnor,
Det vittnar werden all: på denna grund de fått
All Hedna folket namn af mäktiga Gudinnor,
För det de högre ha, än allmän: hopen, gått
I wisshet och i konst, ja ock i dygdens lära:
Tänk! det har skaffat dem odödlighet och ära.

Men se! vårt Swenska blod är nästan kändt fring
jorden,

Alt wara smittadt med en farlig afwund: sot,
Allt, hwad för nedrig drift! det ädla folk i Norden
Kan

Kan näpplig qwåfwa ned sin största olycks-rot.
Men kan nu afwunds magt et Rike lutand' göra,
Hwi will jag undra, at mig qwinno-tungor röra.

Jag ömkas likwål åt de pilar hon mig sänder,
De bita icke på den blanka sannings-sköld,
De komma slöga fram ur qwinfolks weta händer.

En tyktes warahwas, och grep mig an för sköld,
Alt jag ur böcker tog, med andras tankar jäste;
Men huru wet hon det, som aldrig nånsin läste?

Jag wil min tanke dock om denna saken lämna:

Mig tyckes det är skam, at hwad en an har gjort
Blott copiera af, och för sit eget nämna:

För detta grepet har mit högmöd lupit fort:
Nej! jag har ro deraf, sielf tänka och betrakta:
Poeten lås jag blott, mig för des infall ofta.

Men spåda tadelröst, som tyckes altid hitta

Uppå et bättre ord, än det som står förut,
Hon skulle wackert qwar wid lilla Vägen sitta,

Och låra sig at slå på silkes ändan knut,
An hinner ej ditt wett en annans gerning tadla,
Men tvärt emot, den kan ditt lilla gry upadla.

J, som med tusend bry blott sköten mat och maga,

Och spotsfligt len åt mig, som pennan tar i hand,
Som tro Ert eget kån så ömfliga och swaga,

Ej kunna låra mer, än sy och wåfwa band:

Tänk tiden råcker til för låsa och för spinna,

Jag har det sielf försökt, man kan altsammans hinna.

Kom låt oss kämpas i en riktig Hushålls stryset,

Jag trofsar Er, som blott af wanan syflor lårt,

Ej rånset up Ert wett, men i Er snålhets yrfel

Kan tråta på Ert folk, för stoft som ej är wår dt.

Fors

Så fick Gudinnan knapt Herberge,
Der hade hon snart swält ihjäl.

Hon slog de skönsta harpestag,
Med magra fingrar lutan rörde,
Hon klaga på sit ödes lag;
Men ingen war, som henne hörde,
Man hastas sig och gick förbi
En Dame, den pråkt och guld ej hölgde;
Dock war der en, som henne fölgde
Med tråget rop och taddelsfri.

Gudinnan kände straxt igen
Det skarpa ljud, om örat rånnde.
Ack! Aswund, sad' hon, gack nu hån;
En si! jag är uti Elende;
Nej, swarte aswund, ingalund!
Jag ei min sed så snart förglömmes,
Så länge du din konst ej gömmer,
Så plågas jag af hjertans grund.

Råd.

Hålt, skald = Gudinna, göm dig här,
Och dölj med slit din fägring täcka;
En fast ditt öde uelt är,
Så kan dig lifwål aswund räcka.

Betänk! hon harmas icke blott
Utöfwer pråkt och lyckans skänker:
Om du af någon gåfwa blänker,
Så blir du mål för hennes skott.

Andras tycke, en osäker grund.

Mel. Min Fris när du wil til swar.

Mitt sinne hwarför röres du
 Af andras dom och tycke?
 Blif wid dig sjelf, och lär dig nu,
 Att ej för högt och mycke
 På fåfångt ryckte gifwa akt,
 Som städse wärlar om sin lag;
 Det står dock ej uti din magt,
 Att lefwa allom til behag.

Det är en ganska sliprig grund;
 På andras tycken bygga,
 Och uppå rycktets lösa mun
 Sin lefnads regel trygga.
 Den, som för blott beröm och pris
 Wil stränga bygde-wägen gå,
 Han lär få röna aswunds ris,
 Och tröttna för'n han börjat på.

Sök fram din rena skyldighet
 Ur blindhets mörka gömma,
 Och fölg du den, när du den wet,
 Låt werden sedan dömma:
 När du fullkomlig insikt får
 I all den plickt, dig ligger på,
 Och den med alswar förestår,
 Dig ingens domar skada må.

Du wet, en farlig tadelsot
 Har alla tungor smittat,
 Och ingen har fullkomlig bot
 För denna sjukas hittat;

Men

Men at du sjelf ej må bli frank,
Så måst du kånnetecknet sky:
Din lefnad ställa utan wank;
Men aldrig dig om andra bry.

Om då din oskuld flandrad blir,
Låt ej ditt uppsåt falla;
En afwund, som blott laster sir,
Kan dig ej dygdiz falla:
Förackta det, men blif ej rörd,
Och, utan högmöd, trösta dig
Utas ditt samwets vittnesbörd,
Som en gång skal förklara sig.

Låt derför både ondt och godt
Dig til förbättring tjena:
När du om dig har tadel fådt,
Så wil dig ödet låna
Ett nytt tilfålle, at i dig
En sann ransakning ställa an:
Betänk! Hur tiden ändrar sig,
Dig alt til nytta lånda kan.

Det högsta nöje, kånna och ära
Skaparen.

Mel. Ifrån den dag jag Elisandra.

När wäl til i werden wida,
Som icke något til sin ro utwält
Af det Naturens ymnoghet har fält?
Fast måstadelen måste lida
Förwårpling, när de sänka sin begär
I det, som tiden underdånigt är.

Dock å de lyckliga at skatta,
 I det de något medel fatta,
 Alt öfwa opp
 Sin själ och kropp,
 Och uti något söka
 Sit lefnads nöje öka.

Men hwart skall jag min tanke skicka,
 Alt hämta ro i min orolighet?
 Jag, som af intet säkert nöje wet?
 Hwar med skall jag mitt hopp upgwicka,
 Som tröttnar nu i orolig längtan stå,
 Och ser sin åtrå ingen fyllnad få?
 Skall jag wid glas min lefnad stöda?
 En hungrig själ med intet föda,
 Är ingen ring
 I werdsens ring,
 Som henne kan förnöja?
 Hwärt ut skall jag mig böja?

Hwi är jag satt på denna jorden?
 Hwi är min själ hopbunden med en kropp
 Och stäld uti ett så ordentligt lopp?
 Hwi är jag således skapad worden?
 Om ej det ursprung, som all ting beredt
 Til någon nytta hafwer mig utsett.
 Ell' mån den store werdsens mästare
 Ibland sin under något frestar,
 Som han ej wet
 I säkerhet
 Skall til hans ära lånda,
 Men utan affiekt hånda?

Ack hur' kan det hans wiffhet likna?
 Hur' blir hans godhet deri uppenbar,

Och

Och hans fullkomlighet i sådant klar?
 Skall något lif i verden qwickna?
 Skall någon ting bli gjord utaf hans hand,
 Som til hans åra icke lända kan?
 Ack! jo du store werdsens HERRE,
 Du ser det större med det smärre,
 Warfunna dig,
 Och låt ej mig
 Ibland din under alla,
 Ifrån din Kärlek falta.

Men låt mig här i denna verden
 Min hela lefnad således ställa an,
 Att den i ewighet mig gagna kan:
 Lär mig förstå och känna sården,
 Att aldrig den må öfwer sinnet rå,
 Men up til dig min håg och åtrå stå,
 Låt mig den enda sällhet vinna:
 I denna själa-öfning hinna,
 Att känna dig,
 Så långt du mig
 Der til wil krafter gifwa,
 Och dem til dig updrifwa.

Har du mig til din åra ämna,
 Har du för den mig låtit blifwa til,
 Jag af din kärlek då förhoppas wil,
 Du lär mig rätta medel lämna,
 Att hinna til det mål du för mig satt,
 Och deruti unfå den högsta skatt,
 Som kan min själ i längden nära,
 Jag intet mera will begära

I detta Lif,
 An HERRE gif

Mig, deri wara trägen,
Och wis mig rätta vägen.

Samwets frid och ro.

Mel. Du ljufwa ort farwål.

Såg såg mig länge i fåfånglighetens spegel,
Och fant uti des glitterskien ett stort behag,
Jag kände der igen den blinda lyckans regel,
Som gjer på sanna nöjen et så falskt förslag.

Min hog upväcktes,
Min åtrå sträcktes,
Alt pröfwa denna allmänt walda sinnes ro;
Men ack! jag sakna här
Den sanna ro, som är
Beständig och står fast uppå en säker grund,
När alla andra nöjen bytas om hwar stund.

Den rena samwets ro är en osälig hugnad,
Mot hwilken andra nöjen å et idelt qual,
Hon är et säkert bo, der sinnet finner lugnad,
När motgångs våder ila utan mått och tal.

Allt sådant lida,
All jordiskt qwida
Är wål et uphof til de swaga sinnens storm,
Doch ha de ingen kraft,
Alt öda ut den fast,

Som samwets friden njuter af en himmelsk rot:
Den är mot alla plågor en fullkomlig bot.

Men du, som aldrig har den himlatrösten njutit,
Ell' fant, hwad det för nöje är, at göra godt,
Du, som i mörkret qwar, mot Himla Lagen brutit,
Och aldrig sett, hwari din lefnads plickt bestått,
Ditt

Ditt sinnes längtan,
 Som fyllt sin trängtan
 I det, som sträfvar mot den Högstas ändamål,
 När i fåfånglighet
 Hon länge gått i bet,
 Och äntlig skils från synligt och blir qvar i sig,
 Då saknas wist den ro, som är wäsendtelig.

Den är til fullo wis, som deruppå arbetar,
 Alt winna denna Sjåla: fridens ådla skatt:
 Den ej på bräcklig is, i falska nöjen, letar
 Det hwiloställe, som i honom sjelf är satt.

Den ådla gnista
 Kan aldrig mista
 Sin åtrå, at få resa sig ur stoftet up,
 Men ack! det ytter lif
 Är allas tidsfördrif;
 Men den sin skyldighet förstår och följer rätt;
 Kan ej af flyktigt wäder bli förnögd och mått.

Förakt af tidsens hinder.

Du blinda sorg, som sinnet qwåljier,
 Fly bort ifrån min fria själ,
 Hon ewigheten endast wåljier,
 Och är ej såleds tidsens trål:
 Fast tiden kan sig sjelf förstöra,
 Kan hon ej ewigheten röra.

Jag wil nu all min åtrå rota
 På det, som ewigt må bestå,
 Då kan mig tiden icke mota,
 Mit mål kan jag då säkert nå:

Som ewigheten är och warar,
Hon sig en gång för mig förklarar.

En blir min skatt, när all ting brista:
En ren och stilla samwets ro.
Skull' jag all timlig önskan mista,
Kan detta upsåt alltid gro,
Alt wilja ljuset se och följa,
Skönt dimbor här will' det fördölja.

Fast jag i detta mörka lifwet
Får solen ej fullkomligt fatt,
Har hon mig dock en långtan gifwit
Til sig, från denna mörka natt.
Den strålan, som mig här får leda,
Kan mig til högre ljus bereda.

Hwad kan då tiden mig betaga?
Mit rätta lif blir alltid et.
Hwad kan ock werden mig bedraga?
Jag har des falska grunder sett:
Jag skall wid hennes läcke-sunder
Ståds minnas dessa falska grunder.

Lyckans ostadighet betraktad.

På den stolta höad, der alt af åra glimmar,
Der wålde, ståt och prackt sin fria hem-
man ha,
Der gick min tanke up, at skåda några
timmar
På dem, som trygga rum i lyckans skjöte ta:
Jag såg, at hennes sol förghlta stunder delte,
Och at en skimrand' frögd i allas ögon spelte.

Jag

Jag såg, at lyckan här med tåta gylldne pålar
 Har stängt föraktet ut från denna höga gård.
 Den, som derinne gick, war höljd af årans strålar:
 Och hade prål och glans i följe til sin wård.
 Mång tusend' nedanfö'r i ödmjuk åtbörd lågo,
 Som efter hjelp och rätt til denna boning sågo.

Uf denna högdens prackt min tanka blef betagen:
 Ack! sade hon, här är lycksalighetens mål,
 Den som har en gång hint i denna sälla hagen,
 Kan intet stickas af föraktets skarpa nål:
 Här kan man all sin tid med nöjets guld förghylla,
 Och all sin åtrå fritt i lyckans brunnar fylla.

Hon gick än längre in at se den sälla lefnad,
 Som desse lyckars barn skull' plåga med hwaran,
 Här är wål, sade hon, den ljusite wännskaps trefnad,
 Emedan alla fått af lyckans blida hand;
 Men ack! dem feltes här den rätta nöjets gåswa:
 De måsta gingo här i agg och afwunds klåswa.

Här såg hon fina nit bland liufsta rosor ligga:
 Bedräglig smickersång all hörflen til sig drog:
 Här sågs en mammons trål sin afgud misnögt
 tiggas,

Som aldrig hant at gie det snåla hjertat nog.
 Kort sagt: på denna högd wor' minsta delen nögd,
 Och til hwarannans fall i synnerhet måst bögd.

Min tanka håpen blef, hon föll til jorden neder,
 När hon den rika lätt på nöje fattig såg,
 Men ännu mer försträckt såg hon, den största be-
 der,
 Som högst på flinten stod, i blinken fallen låg.

Förändring syntes här regerings spiran föra,
Och i et ögnablick upbygga och förstöra.

När lyckan lyfte en uppå sin stolta winga,
Så slog hon tio ned i samma blinda flykt,
Och se'n hon liten stund med den i högden swinga,
Så blef han dubbelt ned i låga stoftet tryckt.
I detta wärellop hon förde dem hon ledde,
Och i sin högsta sky det djupste fall beredde.

Min tanka harmads' då på hennes yra handel,
Och rördes, när hon såg så många stora fall,
Hon blef då ganska nögd at gå en stilla wandel,
Och för de högas glans wart hennes åtrå all,
Hon fan, at dygden blott den rätta höghet gifwer,
Som kan i med och mot förakta lyckans iswer.

Rätta tankar om Lycka.

Mel. Jag tänkte bilda af de sköna ågon.

SOm stadga dig, min själ, i dina fasta tankar,
Beslut et ändamål, som aldrig ryggas
fall:

Hwad är, at ditt begär omkring i oro wan-
far?

Du ser, at lyckans högd är bygd på idel fall:
Den lyckan, som är wald til werdsens härskarinna,
Är en bedräglig, falsk och orättwis Gudinna.

När jag beser de ting, som werden fallar lycka,
Då ryser mit förnuft och ned i båsran far:
Jag ser en wåderbild med fågor sig utsmycka,
Som intet verkligt godt uti sit sköte har:

Här

Här lyser magt och guld, lust, höghet, namn och
titlar:

Uck! en bedräglig glans, som swaga ögon titlar.

Om denna skönhet slå den stora werdsens skara,

De brinna allihop af håstig kärleks brunst;
Men denne kärleks lust drar mången djupt i fara,

Och byter äntlig dygd och samvett bort i dunst:

Den falska lyckans Nåd sig låter dyrt betala;

En tusend hjertan stå för hennes blickar fala.

Skall jag då trängas med de oförwågne själar,

Som kämpas hvar om an, ho måst kan yswa
sig,

Som i en bräcklig glans dock äro usla trålar,

Med afwunds wapen gå emot hwaran i frig.

Uck nej! mitt sinne kom, den lyckan är ej säfer,

Här fins en annan väg, som sinnets trängtan
låter.

Til årans branta berg min hog sig icke wänder,

Den rätta årans rot består i dygd och wett:

Min själ är ädel nog, hon är från himlens länder,

Deß höghet är, at hon åt dygden sig har gett:

Jag will ej någon glans af andras fjädrar låna,

Den största åran är, at dygd och wisshet tjena.

Til guldets glittergrop min syn sig icke tränger.

Uck! skull en död metall om ädla sinnet rå?

Den blinda männ'sko-lag, som all Naturen
vränger,

Har lycka deri satt, at denna mulen få;

Men usel lycka den, som sinnets ro förstörer,

Och til såångans tjänst allt mer och mer förförer.

Til

Til flåtjans wida ban min fot sig icke lyfter,
 De lösa nöjen gie ej själens trängtan ro:
 På lustans fria fält fins tusend ångers flyster,
 Der fräckta sinnen sist i samwets plågor be.
 Olycklig den, som skall sitt nöje ute köpa,
 Och håller det för ro, til egen ofärd löpa.

Det blir min högsta ro, at mer och mer fullgöra
 Den mykna skyldighet, som lifwet med sig för:
 Den blinda wanan skal min sinnen ej så röra,
 Att hon min rätta plick och samwets ro förstör:
 Jag ser min sinnes ro då allrastarkast blifwer,
 När jag all fåfång lust och trängtan från mig
 Drifwer.

Så blir då dygden den, at sig alt mera skilja
 Från det, som själen mörk, förkjust och miss-
 nögd gör:
 Förståndet ädlar up, och rättar så sin wilja
 Til det, som i et rent och säkert nöje för:
 Att nytja jordiska ting til verklig ro och lycka;
 Men aldrig låta dem förnustet undertrycka.

Om otålighet och förnöjsamhet.

Otålighet.

Mel. Nådtergals stycket.

Säg mit hjerta mia,
 Hvad skall fågna dig?
 Ibland werdsligt godt
 Hvad skall bli din lätt?
 Lyckans frans,
 Guldets glans,

Göm-

Gömma sig
 Ståds för mig;
 Vinna dock,
 Med sitt lock,
 Hela werdsens flock:
 Rikedom och prast
 Saga sig den makt,
 Att de fasta dygden sjelf uti förast.
 Hvad skal därför bli min del?
 Hvad kan ändra ödets fel,
 Och den blinda lyckans spel,
 Som förföljer mig?
 Ångstan, sorg och nöd
 Är mitt lefnads bröd:
 Himlen har mig glömt,
 Och til oro dömt:
 Werden är för mig liksom et villsammt haf:
 Lugnet finner jag först i min graf.

Förnöjsamhet.

Bort mit tankequal,
 Jag har gjort mit val:
 Lyckans falska frögd
 Gör mig ej förnögd:
 Hennes wind
 Gör en blind,
 Hon är yr,
 Dersför flyr
 Hon en själ,
 Som är trål
 Utaf dygdens wål:
 Dygdens ådla rot
 Ger all plåga bot,
 Och bespottar både tids och lyckans hot.

Hwad

Hvad är lyckans sol och dag!
 En förwänder männ'skiolag,
 Som i grunden är helt swag,
 Och har ej bestånd;
 En frisk up mit mod,
 Himlen är dig god,
 Han beskyddar den,
 Som är dygdens wän:
 Sorg och fåfång klagan, äro swaghets prof,
 Dygd och wett bli aldrig tidsens rof.

Dygdens wal det rätta nöje.

Mel. Låt grålar länge prata.

Dort fåfångt werds bekymmer,
 Kom, fria sinnen, glädjen Er;
 Se, åldren twår och grymmer
 Slår hastigt nog all fågnad ner:
 Det rätta nöjet är ej swårt at winna;
 Wi kunna det ju hos oss sielfwa finna,
 När fåfång åtrå dämpas nid,
 Som sårar sinnets ro och frid.
 Kom in i dygdens Hagar,
 Och uti hennes ljuswa tjäll,
 Förnöten Edra dagar,
 Och wäljen här en lefnad säll:
 Här slites man ej om en fåfång åra;
 Här will man ej för guld sin ro förtåra,
 Här är man för sin dygd uphögd,
 Och med en ringa del förnögd.

Låt högfårds dårar bygga
 På branta berg sin Lustegård,
 De bo dock aldrig trygga
 I falska lyckans skydd och vård:
 Låt dem man fritt med tusend rånker löpa,
 Och sig för namn en twungen wördnad köpa:
 Låt penningträlen ta sin rätt;
 Han blir dock aldrig nögd och mått.

Se! Hur en nöjsam lefnad
 I vårt eget wal består:
 Se! dygden ger en trefnad,
 Som öfwer all slags lycka rår:
 Hon skänker oss de allrastörsta häfwor,
 Att nöja sig i alt med sina gåfwor:
 Hon är en stöd, i lust och nöd,
 Hon segrar båd' i lif och död.

Wår Ro.

Wår = Ad.

Mel. Alla Nymphers Prinseßinna.

Wårn med sin prackt begynnes,
 Jorden synes
 Byta om sin winterdrågt,
 Lårkan bådär alla djuren,
 När Naturen
 Blir utur sin dwala wåkt.

Skogens prydnad börjar knoppas,
 All ting hoppas,
 Solen delar lif och fast:
 Up min Sjal, från oro waka,
 Kom och smaka
 Hoppets ädla ro och kraft.

Se! hur' den, som alt har grundat,
 Jorden rundat,
 Werdsens stora Uphofsman,
 Har i all ting welat rista
 Hoppets gnista:
 All ting bättre blifwa kan.

Hwärt et ting til öfning längtar,
 Liksom trångtar
 Til ett högt fullkomligt mått,
 All naturens lag så handlar,
 Samt förwandlar,
 Til des alt sin högd har nått.

Må'n

Nån den mark, som frosten hölgde,
Snön fördölgde,

Riknat sig at bli så skön?

Han låg frusen, stel och mager,

Men nu sager,

Äf en ömnog värma grön.

Våra Sinnen tröga, matta

Til at fatta

Det os lända kan til tröst,

Utaf alt man funde låra,

Skaparn ära

All hans verk ha lika röst.

Hvad wi finna, se och skåda,

Mögsamt båda,

At han är fullkomligt god,

At hans Kärlek lika brinner,

Och utrinner

Öfver alt. Liksom en flod.

Men vår Syn, vårt svaga Öga

Kan den höga

Wishets strålen intet nå:

Wi i våra nöjen drömma,

Blindwis dömma

Om de ting wi ej förstå.

Våra mål, til dem wi systa,

Och uplysta

All vår åträs starka blos,

Äro, i den Högstes tycke,

Ej så mycke,

Som en barnlek är för oss.

Skall han ändra sina lagar,
 Alt vår dagar
 Måge til vår lyfnad gå?
 Skulle han Naturens grunder
 Störta under,
 Alt wi må vårt nöje få.

Uck! hwad kan en mass dock poeka,
 Den må bocka
 Sig i låga stoftet nid,
 För det högsta Enewälde,
 Som dock stälde
 Nädigt alt i rättan tid.

Men vår Själ, vår Känsla ömma
 Kan ej glömma
 Kraften, som wi en gång fått,
 Hur wi ock vår tankar stärka,
 Måst wi märka
 Skilnan mellan ondt och godt.

Massen, den min fötter råfa,
 Och förbråfa,
 Fast han ringa är i sig,
 Lärer dock uti sit hjerta
 Känna smärta,
 När han trampas utaf mig.

Lika så wi, Sinnen swaga,
 Måste flaga
 Öfwer tidens hårda twång:
 Brist och arbet, motgång, möda
 Och föröda,
 Fils wi blifwa dödsens fång.

Ingen ro står här at finna,
 Som kan vinna
 Uppå tidens ändrings lopp:
 Hwad oss här kan bäst uprätta,
 Endast låtta,
 Är ett fast orygligt hopp.

Hoppet är den största gåfwa,
 Som kan löfwa
 Ändring på den högsta nöd;
 Säll är den, som hoppet äger;
 Hoppet säger:
 Hoppas jemt i Lif och död.

Uck, min Själ! så wälj det bästa,
 Sök at fästa
 Dig wid et beständigt hopp,
 Hoppas jemt, at den dig skådar
 Och benådar,
 Som dig gifwit Själ och Kropp.

Om du här, i dessa brister,
 Något mister
 Af en kort och timlig frögd,
 Hoppas, at Rättwisans Fader
 Gör dig gläder
 I fullkomlighetens högd.

Sommer = Kv.

Mel: Blida Sol! gack! lät dit steno

Dicka tid, som muntrar alt,
Och i dig alt lustigt sluter,
Lif i Rubna Sinnem gjuter,
Du mig roar tusendfalt.

I min tysta enslighet,
Dit ej storm et ljud hinne
Jag et lugn, en stilhet finner,
Som ej mången skatta wet.

Långt från Werldsens buller skild,
I min låga jorde-hyddä,
Bli ej mina Sinnem bröddä
Af den retard lyckans bild.

Radel-röst jag här ej hör,
Ell de blinda Månstjorcken:
Finer list och falska strecken
Ej min Sinnes ro förstör.

Om jag saknar prast och ståt,
Det säsångan fallar nödigt,
Har jag nödtorst öfwerflödig
Utan bry och afwunds lät.

All Naturen offerar sig,
Alt förlusta mina tankar;
Wilde skogen sammansankar
Nöjen, til at roa mig.

Med

Med sit tysta dån och sus,
Och sin qwicka Innewånar,
Han mit öra nöje lånar,
När sig tända dagsens ljus.

Wid en Bäck, som sakta går,
Och från höga klinter, störter,
Samlar jag de gräs och örter,
Som förnyas År från År.

På den gröna Blomster Krets
Jag Naturens skönhet skådar,
Hwärt et blad min tanke bådär
Eil förundran mångaleds.

Under gröna trädens flåkt,
Som hopstocket sig til lunder;
Hwilar jag om aften stunder
Der som fållan forlar tåkt.

Klippans spits ei är så brant,
Att min fot dit up ju hinner,
Der jag nåssam utsickt finner
Ända bort åt Hafwets kant.

När jag dit har ögon sändt;
Och får se de Flockar tåga;
Som sit lif för winsten wåga
På det falska Element;

Omkas jag wid alt wårt wett:
Månskan, för at lifwet nära;
Encks hår döden sjelf begåra,
Willigt sig i faran gett.

Lyckans trålar lifa så
 Uppå Werldsens haf sig fasta,
 För et flyktigt wäder hasta
 De til qwafs i diupet blå.

När jag såleds i mit sinn
 Andras yrjel fått betrakta,
 Bringas jag, at troget ackta
 Uppå egna åtrån min.

Ach! hur' wore den förnögd
 Uti dese wilda marker,
 Fri och trygg i låga parker,
 Erotsa Lyckans högsta högd?

Om ej den med hästighet
 Et omöjligt wil åstunda:
 At på detta wida runda
 Få igen sin Sjåls Magnet.

Ljufste Corilas, som gått
 Från de skiftand Sommar dagar
 Til de Eliseiske bagar,
 Der du ewig Sommar fått,

Wänta mig, min Herde får!
 Snart jag ämnar dig få möta,
 At et heligt nöje sköta,
 Der all dygds belöning är.

Höste = Kv.

Mel: Tacka bråde konstigt Tirat ic.

DE skarpa Nordanväder ljuda,
Med sit förtårande dan och gny,
Alt Sommars prackt til affärd bjuda;
De tvinga hennes fågring fly,
De tackla trädens prydna af,
O lusten de sin kyla sprida,
O Ång och skog, i marcken wida,
Förbleknar alt, som grönska gaf.

Det klara wattenet nylig spelte,
O stilla vågor kulra fram,
En Spegel det åt Himlen delte,
Der den med sine Stiernor sam;
Det war et präktigt Skådespel,
Nu stormar det, som nyss war ljust,
Det kastar sina böljor grusligt,
Gör. mångens blod och mandom stel.

Äf Solens eld och warma låga
War lusten ljustig, ren och skär,
Alt lefwand fick en ny förmåga;
Men se, hur' alt ombytligt är,
Den Himlen, som så nyss war klar;
Äf mörka skynar nu betäckes,
Från Jorden tjocka dunster sträckes,
Bland hwiskas faggor döden far.

De ställen, der all fågring bodde,
 Som hog och öga til sig drog,
 Der lust och ro bland roser grodde,
 Der Sommarn all sin stat nedslög,
 Nu endast af sin tåcka glans
 Et tomt bedröfligt minne lämna,
 De fulna wäder tycks nu hånna
 Den rika skönhet, som der fans.

För Foglars drill och söta toner,
 Af rustand wind fyls örat opp,
 De stolta trån med gröna kronor
 Dem sakna nu i torran topp,
 Naturens nöjen affsed få,
 I frosten gräs och blommor frysa
 Ho må nu ej af ledsnad rysa,
 Sig all sin oro minna på?

När all Naturen synes qwida,
 När tiden sig ohygglig ter,
 När Solen flyr med dagen blida,
 Och dubbel längd åt natten ger
 Ho är ibland de sorgsnas tat,
 Ho bär et sår i hjertat inne,
 Ho slåpas med et ångsligt sinne,
 Och känner nu ej dubbelt qwat?

Den mörka Höst, de wåta skvar
 Är trnefta hjertans Element,
 Han med sin köld och blåst förnyar
 De sorgemoln, som dem fringrânt,
 Med salta tårar blanda de
 Det tåta rågn, som jorden täcker,
 All ting til ångslan dem upväcker,
 Sjelf tiden tycks den werckan ge.

Hwi skall dock alt så flyktigt wara,
 Som lust och fågnad wercka kan?
 De tåcka Somnardagar fara,
 Och liksom skynda på hwaran:
 Den kalla Winter, långa Höst,
 Wil deremot så långsamt skrida,
 Wår glädje-stunder hastigt lida,
 De löpa undan för vårt bröst.

Så skall jag nu i dimbor samla
 Med Sinnet, liksom med min fropp,
 Skall jag som moln min sorger samla,
 Skall tidens art och ändrings lopp
 Så mycken magt på Sjålen ta,
 Ut henne lif med vådret göra,
 Kan rågn och köld min tankar röra,
 El' minsta blandning med dem ha?

Ach! nej, de äro högre stålde,
 Af finar ursprung, bättre art,
 De böra trotza tidens wålde,
 Ej sinkas i sin ådla fart;
 Hvad hindras de af Årsens tid
 Uti den ro, de böra ega?
 De kunna altid nöje plåga
 Med det de skola fästas wid.

Til den, som skapat alla tider,
 Sku de med sina krafter gå,
 Han som förändring aldrig lider,
 Hos honom är en ro at få,
 Den intet tiden slår omfull,
 I honom äro nöjen sanna,
 Ej nog, at wid hans gärning stanna,
 Up, up från jordens skuggemull.

Så länge Wisshets Solen blänker,
 Så få de värma, ljus och lif,
 Så länge Dugden nöjen skänker,
 Så felar dem ej tidsfördrif,
 Ja detta blida Solstems land,
 Som Himlen dem til bönning skostat,
 Har ingen skadlig il förgiftat,
 Ej Mordanwådrets skarpa tand.

Gån ut min tanckar här och beten,
 Här fån i ro och söda nog,
 Ej mer förgångligt nöje leten,
 I weten hur det Er bedreg:
 Uti sin Sommar war det tåckt,
 Men det förswan liksom det lyste,
 Det såg sin Höst och snart förfrynste,
 Blef som et ljus i blinken släckt.

Så lärar er då nöje taga
 I det, som tiden ej förstör,
 Och icke på det skifte klaga,
 Som til Naturens ordning hör;
 En höst, så kall och mörck han år,
 Dock mogen skörd i skötet bringar,
 Den wise ro af all ting twingar,
 Och gagn af alla tider bår.

Låt Höstetiden er påminna
 Den plickt, i bören ta i ackt,
 I skolen med de punden winna
 De gånwor, Himlen i er lagt,
 Att när den Hösten kommen år,
 Då Kroppen mognat sig til jorden,
 I flyttas må i högre Orden,
 Sen I ha nog arbetat här.

Winter = Kv.

Eller

Betræktelse om Stiernehvalfvet.

Du aldrastönsta skåde-plan,
Du widd, den ingen gränka innesluter,
Dit ögat sina strålar skjuter;
Men aldrig fullnad finna kan,
Omätligheten dig omgäfwet;
Att räkna ut din högd, är Mänskijewett för fort,
Ditt sammanhang fördoldt och obegripligt blifwer,
Här tappar sig förnustet bort.

Men fast du är en Labyrint
För mänskijewett, och all din ljusa skara
För oss skal obekanter wara,
Fast ingen skapad tanka hint,
Att högre gå, än i din ställning,
En hög och nombrylig ordning se,
Är dock ditt Majestät en härlig wedergållning
För dem som æktning på dig ge.

Den skönhets glans är aldrastörst,
Som på en gång förnöjer Sinn' och öga,
Det mörckblå hwal, det djupet höga
Du lockar ögat aldrastörst
Up til sin prækt, det wida runda,
Der tusend Eldflot stå på Himlens stora hus,
Der börjar tankans ro, hon får då nog begrunda,
På desse stälta Himla-ljus.

Men

Men fast de klarhet i sig ha,
 Och ljus på alla sidor lifligt flöda,
 Är dock för tankan största möda,
 Alt klara tankar om dem ta:
 Hwad äro de? hwad månd' de göra?
 Til hwad för ändamål stå desse Himla-bloß?
 Mån de uti sin freß mångfaldig Saker föra,
 Et mån de lysa blott för oss.

Ho har af Stjerneklösa Mån
 Det största ljus om desse ljusen fattat?
 Det har ju mången hiärnan mattat
 I tanke-lopp på Himmelen,
 Ho är, som kan dem rätt beskrifwa?
 Kan wäl Torquato, Brahe, Ruggeri
 Et rätt begrep om deras wäsend gifwa?
 Och säja, hwad de ä och bli.

Jag hör dem gifa all ihop:
 Den ena säger dem på Själur wercka:
 Den andra, at de på wår födsel märcka;
 Dock tecknar detta lärda rop
 Ej annat, än en orwis gåta;
 Men skal man ro i någon gifning få,
 Så tyckes den ju sannolikast låta,
 Som måst fullkomligt råkar på.

Om de som Solar fäste stå,
 Alt sina wißa Spheer och Jordar lysa;
 Som Creatur måst i sig hysa;
 En intet tomt man finna må
 I all Naturens wida Rike;
 Hjelp Himmel! hjelp! då mine tankar öpp;
 Ho är då du, du kraft förutan life,
 Som sammanhåller denna fropp?

Stig ned, min tanka, liten stund,
 Alt du ej, Jear lif, wid denna Sol må smälta,
 Och i et ömfligt brådjun wälta,
 Löp in uti din egen grund,
 Och dig i helig undran fasta neder
 För detta liusens ursprung, denna magt,
 Som hwart et ting i ewig ordning leder,
 Och af sig sielf har sammanbragt.

Du höst af hwad jag tänka kan,
 Fullkomlighet och lius, som wi för Gud åkalla!
 De tankar i min Själ upswalla,
 Mid den oändlighet jag fan:
 Mån du, som dese stora Kregar wänder
 Och ännu fler dit ej min tanka går,
 Din ögon hit på usla matkar sänder,
 Och skådar ner på Jorden wår?

Är wårt elände dig bekant,
 Och ser du nådigt til wår brister många?
 Wi, som i wåra Grängor tränga
 Ej kunna skilja falskt och sant,
 Ej se wår plickt, än mycket mindre hinna
 Alt fiänna, dig du högsta underkraft,
 I dine werck wi nog dit wäsend finna,
 Men fiänna lifwål wercken knapt.

Mån du är öm om dese lif,
 De usla fråk, som du dock kånsla gifwit
 Af ondt och godt, och i dem skrifwit
 Mer än et jordiskt tidsfördrif?
 Mån du har dem til högre syflor ämnat,
 Än tråla för sit stoft på denna willo: S,
 El' har du dem förgiäwes fraster lämnat,
 Alt tänka längre än at dö?

Ach

Ach! såsom du fullkomlig är,
 Så måst, i dina helga ögon klara,
 Båd' stort och smårt dig lika vara,
 Som warelse är alt består:
 Hur' skulle du de wercken nu förglömma,
 Som du af nåd och wishet en gång gjort?
 Du högsta nåd, hur kan du nåden gömma,
 För dig är all ting lika stort.

Så är jag säker du mig ser,
 Och at du på min nöd och jämmer märcker:
 Det är det enda, som mig stårcker
 I all den sorg, mig tiden gier,
 Det är det hopp, som i min Andra brinner,
 När jag af suck och qual försmåckta må,
 At jag hos dig en säker tilgång finner,
 Får med mitt hjerta för dig gå.

Så finner jag dig, store GUD,
 Fast uti moln och under dunkla skyar,
 När du en gång mitt lif förnyar
 Och kläder i fullkomlig skrud,
 Då får jag se i rena lius och strålar
 Dig sjelf och hwad din wishet alt beredt,
 Den Stiernehop, som nu så konstigt prälar,
 Begriper jag då med mitt wett.

I Himla kroppar, höga lius,
 Som dran min hog til sjelfwa Ljusens HERRE,
 I Solar, större med de smärre,
 Som lysen många Werldars hus!
 Ach! hafwen I i er så rena andar,
 Som kännen denne Guden mer än jag,
 Så prisen den, mit låf jag med ert blandar,
 Och wäntar min förhögnings dag.

Då går jag glad från denna mull,
 Den låga jord, som varit mig en pröfning,
 En öundwiflig Sjåla-öfning,
 Och nögder ger min kropp i Tull,
 I ewigt ljus min Anda sen insliter,
 I ljus, som Sol och Stjernor öfvergå,
 Der aldrig lif och ewig klarhet tröter,
 Der alla Andar föda få.

Wiatiga Frågor
 Til en Lård,
 Med
 AUCTORENS eget Svar.

Frågorne.

Sörundra ej, o Danmarks ljus,
 Jag obekant för eder wägar
 Afmåla alt det tankebrus,
 Som ogement mit sinne plågar:
 Er sanna lårdom, rena wett
 Har gjort, at man Er wida känner,
 Samt wårswat Er ofiända wänner,
 Som sinnet, fast ej kroppen, sett.

Er Danska skåde-plan har lyst
 Af eld och qwickhet, wett och snille,
 Och wisat ut, at Norden host
 Hwad Frankrik endast ega wille:

Alt

At Mollier, La Fontaine, Despreaux,
 Ej hast all eld i sina hjerno;
 Men under falla Björnens stjerner
 Kan Danska snillen värma få.

Ovidius, den smälla Skald,
 Som bytte folck i djur och stenar;
 Måst höra ned i Glylis wald,
 Hur' Rycket nu hans Låf förklenar,
 Sed'n en mer lård och witter hand,
 Med bättre skäl, af större grunder,
 Har wist et nytt Naturens under,
 At få i folck förwändas kan.

Ja resan i den nya lust,
 Som är en jenn och noga blanning
 Af nåssam qwickhet, starkt förnuft,
 Af loflig list och lustig sanning,
 Är wist et pröf af sådant wett,
 Som willo gånger genom-hunnit,
 Och i sig sielf den stadga wunnit,
 At det ej mer kan bli förledt.

Se! alla desse wishets pröf
 Hå länge något et plågadt sinne,
 Som är för egne tankar rof,
 Och kan ej bli i stillhet inne:
 Det löper werden rundt omkring,
 Och wil til ljus och klarhet hinna,
 Det wil beständigt nöje finna;
 Men finner ro i ingen ting.

Att det ej förr fått lifwet se,
 An se'n de stora Män blit döde,
 Som bot för soten kunnat ge,
 Dersför' beklagar det sit öde.
 Om Newton, Leibnitz, Locke, Bayl
 Annu på denna runden wanka,
 Så skulle de få bry sin tanke
 Med lakedom för en twiflad själ.

De skulle då få skaffa bot
 För sinnen, de med twiflan smittat:
 Nu ha de röjt wår blindhets sot;
 Men ingen Lakedom uphittat:
 Är icke bättre wara sjuk,
 Och ej sin egen smärta finna,
 An häftigt i en sweda brinna,
 Och ej dersför' få minsta bruk?

Swad gagnar, man de dimbor ser;
 Som alt wårt wäsend här omgifwa;
 Att man sig mödar mer och mer,
 Det grossa mörker från sig drifwa?
 När äntlig man, med mycket bry,
 Ofunnigheten genombrutit,
 Och tankegåswan långt upskutit,
 Står man än qwar i dunkel sky.

Är det den lön, som wishet ger
 Att dem, som dyrka hennes under,
 Som sig med möda sänka ner,
 Och djupt ransaka hennes grunder:
 Att sist i twifsam owisshet,
 När man har tröttnat tankan spänna,
 Med gamla Socrates bekänna,
 Att det är intet, som man wet.

Hwad skal of wisa wägen här
 Ibland så många willo-gångar?
 Hwad skall of trösta i besvär,
 Då bitter nöd vårt hjerta fångar
 På denna lasters tummelplats,
 Der dygd och odygd hopamångas:
 Der wett och ljus af dårskap wrångas,
 Och hwar en skryter med sin sats?

Såll den, som med sin religion,
 Den han från spåda åren lårer,
 Kan trösta sig, och tro den Tron,
 Som bäst til saligheten bærer,
 Som far och farfar bygde på:
 Och ej af minsta twiflan frestas,
 Men under nöd i tro befästas,
 När han får til sin Bibel gå.

Såll den, som på så höger stig
 Kan lyfta sig och himlen hinna:
 I sielfwer Gud förnöja sig,
 I mörkret här hans wäsend' finna:
 Omedelbart hans helga röst
 I Själens öfra del få höra:
 Med rena andar sällskap föra,
 Och smaka himmelsk ånglatröst.

Såll den, som med förnustet sit
 Kan til sin wandel ljus bereda:
 Som gjort sig fåfång twifan qwitt,
 Sig låter af Naturen leda:
 Som följer åtrån sin i alt,
 Och tidsens nöjen nöjsamt wäljer,
 Af andras nöd sig intet qwäljer:
 Är lika nögd wid hett och kalt.

Såll den, som här, så högt han fan,
Förnöjer sina grofwa lustar:
Som nefar werdsens uphofsman,
För straff och ansvar intet pustar:
I tiden lefwer han förnögd,
När andra sucka under nöden:
Om nu hans själ förgås i döden,
Så saknas ej hans förra frögd.

Men deremot olycklig den,
Som, uti desse tankar alla,
Får ingen säker grund igen,
Kan icke wist på något falla;
Som trångtar efter ljus och stöd:
I GUD och dygden hugnad tager;
Men fruktar, at han sig bedrager,
Och faller så i första nöd.

Om det är sant, hwad Locken sagt,
At Gud Materien funnat gifwa
Förmögenhet til tankemagt,
Och således inga andar blifwa:
Så är ju det hans tanke-slut,
At hwad wi själ och anda falla
Med döden lärer sönderfalla,
Och med wår Lifstid löpa ut.

Om åfwen dygd är ingen ting,
Ej wäsend' i sig sjelfwer åzer;
Men endast här i werdsens ring
Består i det, som wanan säger,
Hwad är då åt, at wara from,
At wåld på sina lustar göra,
Om ingen rättwis magt skal föra
På ondt och godt en rättwis dom?

Hwi har det högsta Majestet
 Så litet ljus och här i låmnat?
 Har han och til fåfånglighet
 Och detta lifwet endast ämnat?
 Ack, ja, han kan så wäl bestå
 Uti sin magt och sällhet rena;
 Fast dese jordematkar klena
 Hans härlighet ej skåda få.

Men ack! det är et ömfligt slut,
 När själen om sig sjelf skal tänka:
 Ditt wäsende skal släckas ut,
 När man din kropp i jord skall sänka:
 Din kraft, din känsla, wett och ljus,
 Din tankefart, som går så wida,
 Har intet annat at förbida,
 Än delas i smält stoft och grus.

O! hwad för bittert hjerte-skott
 För alla dem, som orätt lida,
 Som på sin del i tiden fått
 En dygdig själ: men mycken qwida:
 Mon' deras dygd förgås wés år,
 Och deras tårar icke hämnas;
 Mon hwar en fri i döden lämnas,
 Som hast så olift öde här?

O! hwad för gråsligt dunderslag
 För dem, som här i glädje pröfwat
 Den ädla wännskaps ljuswa lag,
 I wett och dygd hwarannan öfwat:
 Att mista på en bister stund
 För ewig tid så dyrbar häfwa,
 Som med sin myckna dygd och gåfwa
 Skall sofwa i en ewig blund.

Swad

Hwad skall, i en så håstig nöd,
 Dock trösta et förtwifladt hjerta,
 Som af en så mång-dubbel död
 Måst känna en owanlig smärta,
 Som i en maka ser förgås
 Sit jordska alt, sit sinnes fågnad;
 Sin dygdestöd, all timlig hågnad,
 Förutan hopp at återfås?

Som af sin ögnasafnad har
 En ständig sorg, en bitter jåmmer;
 Men dock et större qwal förfar
 Af twiflan, som så själen flemmer,
 At en så får och ädel själ,
 Den man sit hela hjerta gifwit,
 För hända, har til intet blifwit,
 Och njuter ej et ewigt wål.

At den, som här i dygd och frid
 Sin lefnad stält til mångas nytta;
 Skall i sin bästa blomstertid,
 Til allas sorg, i grafwen flytta:
 Ej af en wis och nådig magt
 För ewig orsak hådantagen;
 Men af en slump til jorden slagen;
 Och i ett kån-löst intet bragt.

Min öma och beklåmda själ,
 Som denne plågo-eld förbränner;
 Som sig i fråtand' smärta qwål
 Och aldrig frid och lifa känner;
 Hur' gerna led hon ännu mer,
 Om hon, för all sin plåga, wiste;
 At den, hon här med tårar miste,
 Är til och ewig sällhet ser.

Hur' skall jag detta uplöst få?
 Ho är, som håri ljus meddelar?
 Förlåt, at jag til den wil gå,
 Som ej i andra tankar felar;
 Men har en medelwäg walt ut,
 För sit förnuft en stadig trappa,
 Hwarpå det ej sig plågar tappa
 Wid hwarcken tro ell tankeslut.

Om någon dygd är wärklig til,
 Och ro uti sig sjelfwer finner:
 Om den, som godt uträtta wil,
 Belöning i sit samwet winner:
 Skal wist et ljusligt sinnes mål
 Hos er, på denna möda, följa,
 Om ur en fastlig twissans bölja
 I hjälpen en bedröfwad själ.

En själ, som i så tunga band
 Förnöter sina bittra dagar,
 At intet fins i werdsens land,
 Som hennes åtrå mer behagar:
 Som på sin korta lefnads tid
 Et hårdt och sålsamt öde pröfwar,
 Och endast nu med längtan töfwar,
 At få i sina tankar frid.

Förwågra ej, at gifwa swar
 På desse mina twänne frågor:
 Om själen blir, i döden, qwar,
 Och om han är af himla-lågor:
 Om det, wi kalla dygd, är til
 Ell' den består i Månskio-funder,
 Om dygden i sig sjelf har grunder,
 Som himla-handen fröna wil?

Om Edert wett wil möda sig,
 Et twifladt sinne håri styrka:
 Om edra skål uprätta mig,
 Hur skal jag ej den stunden dyrka,
 På hwilken jag helt obekant,
 Med Saba Drottning, lyckligt lände
 Bort til en wis, den jag ej kände,
 Och swar på mörka frågor fant.

Swaret.

N Ej! sök uti dig sielfwer ro,
 Det är en ewig sannings regel:
 Se andras tankar, hjelp och tro,
 De äro dig, som lösa segel:
 De wända sig, som wädren gå,
 Och skeppet snart i sjön ned wäger:
 Om det ei egen styrman åger,
 Förloras det i böljan blå.

J, trötta tankar, gån i lugn,
 Och säjen mig, hwad han i wunnit,
 Sen J uti en pröfwo: ugn
 Er luttrings wäg igenomhunnit?
 An är den ej til ända bragt,
 An står Er mer i werden före;
 Men hwad blir nu Ert rätte-snöre
 Wid troiflans brus och motgångs magt.

Nog länge han J luppit fring,
 Alt lius i mörka saker winna;
 Men fåfångt hopp, på alla ting
 J denna werden redo finna:

Et slut som helt förmåtit är;
 Hur kunna wi oss så förgåta?
 Et endligt vill et ewigt måta,
 Som styr, och skapat all ting här.

Men därför må ej dären tro,
 Att han gör bäst, som intet vågar
 Upvakna ur sin döfwa ro,
 Ei efter wishets wägen frågar;
 En wishet är det höga mål,
 Dit vårt förnuft skal stadigt lyfta,
 Sig mer och mer från mörkret lyfta,
 Så långt som skapta kraften tål.

Naturen är den Lustegård,
 Der wi sku sannings fruckter leta,
 Och, fast vår wådjo-ban är hård,
 Wi böra dock på den arbeta;
 En lifwets ändamål är det,
 Att jorden se, men ej widlåda,
 Att skaparn genom werken skåda
 Uti des minsta spår och frät.

Då gifwer wishet härlig lön,
 När wi des rätta fruckter samla:
 Hon ger oss altid nya rön,
 Att wi ej jemt i mörkret samla:
 Det lilla, som wi här förstå,
 Wål intet är mot det som felar;
 Men i så ringa funskaps delar
 Wi dock vårt ändamål årnå.

Hon är den lyckta i vår hand,
 Som skall os rätta vägen visa,
 Och fast en uplyst fela kan,
 Och all hans ljus tveks icke spisa;
 Så är han likväl mera säll,
 Än den, som sjelf sit wett förringar,
 Och all sin lefnads tid tilbringar
 Uti ofunnighetens qwäll.

När tankan söker up en stig,
 Som in i ewigheten hamnar;
 Och, fast hon ofta villar sig,
 Det högsta goda dock omfamnar;
 Så skall hon endtlig winna ljus:
 Den henne skapat til sin spegel,
 Skal lemna henne säker regel
 I detta mörka lefnads hus.

Då blir den religionen fast,
 Som henne måst til skaparn drager;
 Som ej ger lof til någon last,
 Som lifwar up den inre dager,
 Det samwets ljus, Naturens lag,
 Som Gud et tänkand wäsend gifwit,
 Och kraftigt i vår anda skrifwit,
 Ifrån vår första födslo dag.

All willostlig går hon förbi,
 På den hon funnit största brister:
 Om hon än welat den besi;
 Hon dock deraf ej något mister;
 En sen hon alting pröfwat har,
 Så wet hon wälla ut det bästa,
 Der hon kan ewigt ankar fästa,
 Och hvilat med sin åtrå qwar.

Hon famlar ej wid sådant ljus,
 Som djupar' ned i mörkret sänker:
 Hon stillar snart det frågo-brus:
 Om Andra ell' materie tänker;
 På Guds fullkomlighet hon ser,
 Som ej så korta mål behagar,
 Ut endast, för så lifstids dagar,
 Så höga gåfvor lägga ner.

Nej! werket af den högstas hand
 Dändlig ändamål uptäcker:
 Vår werd, det underbara band,
 Långt in i ewigheten råcker:
 Den skönhet, som i tankan är,
 Den Himla-art, som der upglimmar,
 Mån den är gjord för några timmar,
 För litet ljus och lekwerk här?

Nei, Sjålen blifwer ewigt til,
 Hon skall sit ursprung fånna låra;
 Men om hon det ock nalkas wil,
 Så skal hon rätt sit wårde båra:
 Ej sänka sig i stoftet nid,
 Ej med sin åtrå skada andra;
 Men efter ljusets reglor wandra
 På denna werdsens bana wid.

Då yppar sig hwad dygden är:
 Et ljus från Guda-solen sielfwer:
 På all ting dygden mätto bår,
 Ehuru sig wår wandel hwålsfwer:
 I nöjet wet hon återhåld,
 I sorgen är hon all wår styrka,
 Hon kan sin kraft wid all ting yrka,
 Hon har all sällhet i sit wåld.

Hwad

Hwad samwets ljuset täcker opp,
 På noga sätt hon efterföljer:
 Hon pröfwar ut för själ och kropp,
 Hwad godt sig uti alt fördöljer:
 En måtlighet i all tings bruk
 Är dygdens Högsta mästestycke:
 För litet eller och för mycke
 Gör inre hellsan genast sjuk.

Så är då dygd ej blott en hamn,
 Som nämns, men står ej til at hinna,
 En hennes wäsend, art. och namn
 Kan hwar en hos sig sielfwer finna;
 Naturligt straff ell' sinnes wål
 Bid hwar en enda gerning låda,
 Som os så jemt och flitigt båda,
 Hwad måst får råda i wår själ.

Dygd är då det, at älska Gud,
 Som högst och hårligst är af alla:
 Fullkomligheten i sin skrud
 Kan kärleks kraften måst befalla:
 Gud är wår andas hwilogrund:
 Och det är dygd, at honom känna,
 Ej blott at tankan högt uppspanna,
 Men i en edmjuk tros förbund.

Dygd är ock det, at älska sig,
 Sit eget wål, sin sällhet wilja:
 Upsöka sannings rätta stig,
 Från falska tanke-slut sig skilja:
 Alt nyttja alt i werden rätt,
 Sin kropps och själa-nödtorst söka,
 Ej den på orent wis föröka,
 Men på et sant och uplyst sätt.

Dygd

Dygd är, at älska hwar och en,
 För alla god och nyttig vara:
 Som man ej skapad är ällen,
 Vil skapar'n ju dermed förklara,
 At kärleks bandet hågnar alt,
 Ej blott, at intet skada andra:
 Man bör til allmän nytta wandra,
 Naturens lag det ock befalt.

Såll den, som söker sådan dygd;
 Den henne älskar, ser och äger,
 Han hwilar nögd i himlens skygd:
 Hans sällhet all ting öfwerwäger;
 En dygden, som från Gud utgår,
 Ut af sit ursprung skydd åtnjuter,
 Han wiljan sin i Guds insluter:
 Och tryggas nöjen der undfår.

Alt wärellopp, i werden sker,
 Gör ingen ändring på hans tankar;
 En i det ljus, som all ting ser,
 Infåster han sit själa-ankar:
 För slump han ingen ting tar opp,
 Så wida Guds försyn regerar:
 En Magtlös Gud sig ej formerar,
 Som bryr sig ej om werdsens lopp.

Sit lif han, som en gästwa, bår
 Af himlens hand til mycken nytta;
 Men om det hastigt sig förtår,
 Så kan han nögd ur tiden flytta:
 När han det sielf ej förtat af,
 Han gläder från det låga drager,
 Och tror, at den sielf lifwet tager,
 Som honom det af Nåde Gaf.

Swad bittert honom möta kan,
Swad swärhet honom här må hända,
Det tar han, som från himlens hand,
Och låter det til nytto lända:
Han saknar wäl med sorg en wän,
Äls den han glädje har förfarit,
Men när den samma dygdig varit,
Så wet han hwar han fins igen.

Jag wil då härwid stödjia mig,
Ehur' mit lefnads lopp må ila
På motgångs eller Lyckans stig,
Wid Gud och dygden skall jag hwila:
Oödligheten för mig står,
Stor sak, hur tiden här försvinner,
Om den i sorg ell' frögd terrinner,
Först jag det sanna målet när.

Själens fasta Svöje.

D Immelens Ädlaste wärk, dyrbaraste Män-
niskio Sjålar,
Hwarföre gören I Er til jordenes ulla-
ste trålar?
När Er fina Natur ej jordiskt i sig kan fat-
ta,
Kunnen I då af flyktigit stoft Er lycklige skat-
ta?

Alla de jordiska ting, som oss til tråldomen bö-
ja,
Kunna war eniga siäl dock aldrig fulla förnö-
ja.

Hon

Hon, som är odelad och en, Hur kan hon då
 I ostadiga, ändliga ting, som städse fördrif-
 was.

Själens åtrå går ut, at söka sig nöje och
 Hennes tankar och drift bort til det ändamål
 Målet winner hon ej, när tome skuggorna
 Och den endaste själens ro för fåfånga
 säljes.

Falsk, ostadiger ro, som sig på människor
 Plågsam, tårande ro, den gyllene skatten fram-
 Blind, själfdödande ro från wållusts strömmen
 Erångtande själen af Er rätt slätt förnöjelse
 finner.

Öpna din andliga syn, du andliga himmelska
 Sträck til himlarna up din åtrås hela för-
 Wälg ej skapade ting så högt, at Skaparen
 Deje förgås, det Ewiga alt ej nånsin ut-
 tömmes.

Är ditt endaste mål den sanna och ewiga
 grunden,
 Är hans heliga lag med dig helt noga
 förbunden,
 Då kan jordenes alt utaf dig råteliga nyt-
 tjas,
 Och du besitter din ro, ehuru du wärlas och
 flyttjas.

The first of the month of January

the first of the month of January

the first of the month of January

the first of the month of January

the first of the month of January

